

T.C
SANAYİ VE TİCARET BAKANLIĞI
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

7/5635

Sayı : B 14 0 BHİ 0 00 00 02- 01
Konu : Yazılı Soru Önergesi

0 2 -01- 2009

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

- İLGİ :** a) 28.11.2008 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/5635-9666/20465 sayılı yazınız.
b) Başbakanlığın 04.12.2008 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-101-19/4866 sayılı yazısı.
c) Başbakanlığın 25.12.2008 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-101-19/5211 sayılı yazısı.

Hatay Milletvekili Gökhan DURGUN'un, Sayın Başbakanımıza yönelttiği ve Sayın Başbakanımızın da kendileri adına tarafım koordinatörlüğünde cevaplandırılmasını istediği (7/5635) esas nolu yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte takdim edilmiştir.

Ancak, soru önergesinde bahse konu olan 3. soru Adalet Bakanlığını ilgilendirdiğinden dolayı 15.12.2008 tarih ve 799 sayılı yazımızla cevap istenmiş olup, ilgili Bakanlıktan cevaba esas olacak bilgiler alındıktan sonra 3. soruya ilişkin cevap yazımız Başkanlığınıza gönderilecektir.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Zafer ÇAĞLAYAN
Sanayi ve Ticaret Bakanı

EK: 4 sayfa önerge cevabı

Gereği :
T.B.M.M. Başkanlığına

Bilgi :
Başbakanlığa

HATAY MİLLETVEKİLİ SAYIN GÖKHAN DURGUN'UN YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN CEVAPLARIMIZ

Ortaklarının birinin İngiliz, diğerlerinin ise iki Türk olduğu bir firmanın, Tezer Leblebici adlı kişinin Timur Kasım isimli diğer bir Türk'ün Almanya'da ve İngiliz asıllı Muhammed Sujah Jioher Yaqub'un ise AB markası olarak tüm üye ülkelerde geçerli olmak üzere Atatürk ismini ve imzasını ticari marka olarak tescil ettirdiklerinin belirlendiği haberleri basınımızda yer almıştır. Tescil edilen isim hakkının kullanılabileceği ürünler arasında tekstil, ilaç, ayakkabı, içecek, kozmatik ve temizlik maddelerinin de bulunduğu anlaşılmaktadır.

1-Türkiye'de yasalarla korunan Atatürk isminin ve imzasının AB ülkelerinde kullanılabilecek ticari marka olarak tescil edilmesini doğru buluyor musunuz?

1. Dünya tarihinin en önemli liderlerinden, Türkiye Cumhuriyeti Devletinin kurucusu, Türk milletinin adının tarihte devam etmesine sağlayan, Türk milletinin milli ortak değeri olan Mustafa Kemal Atatürk'ün isim ve imzasının AB ülkelerinde marka olarak tescil edilmesi doğru bulunmamaktadır.

Almanya Federal Cumhuriyeti'nde bazı şahıs ve şirketlerin "Atatürk" ismini marka olarak tescil ettirdikleri Berlin Büyükelçiliğimiz tarafından 2005 yılında tespit edilmiş, bu durumun ortadan kaldırılması ve markaların gerektiğinde hukuki yollara başvurulmak suretiyle iptali için Dışişleri Bakanlığı tarafından anılan ülkede gerekli girişimlere başlanılmış ve neticesinde, alkollü içecek üretimi yapan Wolberg Kardeşler Şirketi'nin kendi adına 1967 yılında tescil ettirdiği "Atatürk" markasından feragat etmesi sağlanmış, "Atatürk" markasının anılan şirket tarafından Alman Marka ve Patent Ofisi nezdinde tekrar tescili önlenmiştir. Diğer taraftan Almanya'da ikamet eden Kasım Timur adlı kişinin kullandığı "k.atatürk" markası ile "Atatürk" markalarının sicilden silinmesi için de Alman Marka ve Patent Ofisi nezdindeki girişimler sürdürülmektedir. Öte yandan, "ATATÜRK" isimli temizlik gereçleri markasının, İngiltere'de yerleşik oldukları anlaşılan Muhammed Gauher Yaqub ve Muhammed Sujah Jioher Yaqub isimli kişilerce ve Avrupa Birliği bünyesindeki OHİM'e tescil ettirilmesi konusu da Dışişleri Bakanlığı tarafından takip edilmektedir.

2-Tescil sahipleri, Türkiye AB'ye girdiğinde 2857 ve 2622 sayılı yasalarla korunan Atatürk isminin, yurt içindeki yasağı marka hukuku kapsamında delmeye kalktıklarında ne gibi tedbirler almayı düşünüyorsunuz?

2. Alman Patent ve Marka Ofisi ile AB İç Pazar Uyumlaştırma Ofisi (OHİM) nezdinde tescillenen "Atatürk" isim ve imzasının iptali konusunda gerekli girişimler, ilgili Bakanlıklar tarafından başlatılmış olup takip edilmektedir.

Türkiye'nin AB'ye girmesi durumunda ise OHİM nezdinde yapılacak tüm marka başvuruları, incelenmek üzere üye ülkelere gönderilerek inceleme ve itiraz prosedürüne açılacağından yurt içinde Kanunlarla korunan "Atatürk" isminin marka olarak tescili mümkün olmayacaktır.

3-Atatürk adını ve imzasını AB markası olarak tescil ettirenlerin bir kısmının Türk vatandaşı olduğu anlaşılmaktadır. Bu kişiler ile ilgili bir işlem yapmayı düşünüyor musunuz?

4-Tescil sahiplerinin ürettiği ürünlere bakıldığında, kötü niyetli olabilecekleri ihtimali gözönüne alınarak OHİM'e (AB iç pazarda Uyumlaştırma Ofisi) itiraz ederek markanın hükümsüzlüğünü istemeyi düşünüyor musunuz?

4. Türk Patent Enstitüsü tarafından, Sanayi ve Ticaret Bakanlığının aracılığı ile konunun Dışişleri Bakanlığı'na intikali sağlanmıştır. Söz konusu tescilli markaların iptali için, Dışişleri Bakanlığı tarafından Alman Patent ve Marka Ofisi ile OHİM nezdinde gerekli girişimler başlatılmıştır.

5-Atatürk adının, sonuna "biz.com.org.us" bağlantıları ile yabancı ülkelerde internet alan adı olarak tescil ettirildiğini de biliyor musunuz ve buna da müdahale etmeyi düşünüyor musunuz?

5. Konu ile ilgili olarak Ulaştırma Bakanlığı Bilgi Teknolojileri ve İletişim Kurumundan alınan bilgiler aşağıda sunulmuştur.

5809 sayılı Elektronik Haberleşme Kanununa göre Internet alan adı, Internet üzerinde bulunan bilgisayar veya internet sitelerinin adresini belirlemek için kullanılan internet protokol numarasını tanımlayan adlardır. www.un.org ve www.tbmm.gov.tr alan adlarına örnek olarak verilebilir.

Alan adları hiyerarşik bir yapıya sahiptir. Alan adlarında nokta ile ayrılan bölümler soldan sağa doğru artan düzeyde bir önem sırasına sahiptir. En sağdaki bölüm "org" ve "gov.tr" Birinci Derece Alan Adı (Top Level Domain-TLD), ortadaki "un" ve "tbmm" İkinci Derece Alan Adı (Second Level Domain-SLD)'dir.

Birinci Derece Alan Adı, kendi içinde iki ana bölüme ayrılmaktadır:

- Jenerik Birinci Derece Alan Adı (Generic Top Level Domain-gTLD) ve
- Ülke Kodu Birinci Derece Alan Adı (Country Code Top Level Domain-cTLD)

Jenerik Birinci Derece Alan Adı, alan adlarını belli bir amaç altında gruplayan, herhangi bir coğrafi anlam taşımayan ve üç veya daha fazla karakterden oluşan adlardır. Örnek olarak, "com", "net", "org", "gov", "aero", "biz", "info", "museum" ve "name" verilebilir. Hâlihazırda 21 adet Jenerik Birinci Derece Alan Adı bulunmakta olup, bu sayı gittikçe artmaktadır.

Ülke Kodu Birinci Derece Alan Adı, bir ülkeyi, bir toprak parçasını veya bir coğrafi bölgeyi gösteren ve ISO (International Organization for Standardization-Uluslararası Standardizasyon Örgütü) 3166 standardında tanımlanan iki harfli kısaltmalardan oluşan adlardır. Örneğin, Ülkemizin kodu ".tr", Fransa'nın ".fr" ve Japonya'nın ".jp", ABD'nin ".us", İngiltere'nin ".uk" ve Almanya'nın ".de"dir. Hâlihazırda alan adları sistemine dâhil 250 dolayında ülke kodu bulunmaktadır.

Internet alan adları ile ilgili genel politika ve kurallar, Internet Tahsisli Adlar ve Sayılar Kurumu (Internet Corporation for Assigned Names and Numbers-ICANN) tarafından belirlenmektedir.

ICANN, Kaliforniya Eyalet Hukukuna tabi olarak kurulmuş, iş dünyası, teknik, akademik ve kullanıcı gruplarının geniş katılımıyla oluşturulmuş kar amacı gütmeyen bir kuruluş olup, 30

Eylül 1998 tarihinde faaliyete başlamıştır. 25 Kasım 1998 tarihinde ABD Ticaret Bakanlığı ile imzaladığı Mutabakat Metni ile kritik internet kaynaklarının (alan adları, Internet Protokol adresleri) yönetiminden sorumlu hale gelmiştir.

Jenerik Birinci Derece Alan Adları ile ilgili kurallar ICANN tarafından belirlenmekte ve ICANN'ın her bir Jenerik Birinci Derece Alan Adı ile ilgili yetkilendirdiği kuruluşça uygulanmaktadır. Örneğin, "com" uzantılı alan adları ile ilgili ICANN'ın yetkilendirdiği kuruluş Verisign adlı şirkettir.

Ülke Kodu Birinci Derece Alan Adları ile ilgili politika ve kurallar ise her ülkenin kendi yetkili kurumu tarafından belirlenmektedir. Örneğin, "tr" uzantılı alan adları 1993 yılından 09.11.2008 tarihine kadar ODTÜ tarafından yönetilmiş olup, bu görev 10.11.2008 tarihli Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren 5809 Sayılı Elektronik Haberleşme Kanunu ile Ulaştırma Bakanlığı'na verilmiştir.

Herhangi bir alan adını kayıt altına almak isteyen bir kişi veya kurum, 21 Jenerik Birinci Derece Alan Adı veya 250 dolayındaki Ülke Kodu Birinci Derece Alan Adı yöneticisine başvurmakta ve talep edilen ücreti ödemek ve aranan diğer şartları sağlamak kaydıyla alan adını almaktadır.

Jenerik Birinci Derece Alan Adları ile ilgili kurallar, genelde herhangi bir belgeye dayanmadan alan adı kaydına izin veren gevşek kurallardır. Bu adların ücretleri birkaç ABD doları olup, internet üzerinden birkaç dakikada alınabilmektedir.

Ülke Kodu Birinci Derece Alan Adları ile ilgili kurallar ve ücretler ülkeden ülkeye değişmektedir. Ülkemizde belgeye dayalı kurallar varken birçok ülkede, özellikle gelişmekte olan ülkelerde, hiçbir belge istenmeden alan adı kaydı yapılmaktadır. Ücretler konusunda da ülkeden ülkeye farklılıklar gözlenmektedir. Örneğin Almanya'da "de" uzantılı bir alan adının ücreti 116 Avro ve Ülkemizde "com.tr" uzantılı bir alan adının ücreti 25 YTL iken alan adı ücretinin çok düşük olduğu ülkeler de (Örneğin, Çin 1 ABD doları) bulunmaktadır.

Alan adı kayıt işlemlerinin çok basit ve ücretlerinin düşük olması dolayısıyla, neredeyse, isteyen herkes istediği alan adını alıp kullanabilmektedir. Bu itibarla, alan adları sisteminde yer alan 21 Jenerik Birinci Derece Alan Adı ve 250 dolayındaki Ülke Kodu Birinci Derece Alan Adının sürekli takip edilmesi, belli adların ve bu adların içinde yer aldığı alternatif adların tespit edilip alınmasının teknolojinin geldiği nokta açısından bakıldığında çok olası olmadığı değerlendirilmektedir.

Alan adları ile ilgili inceleme yapıldığında Cumhuriyetimizin kurucusu Ulu Önder Mustafa Kemal ATATÜRK'ün adının ve/veya soyadının da içinde yer aldığı alan adlarının farklı kişilerce ve kurumlarca alındığı görülmektedir. www.ataturk.net, ataturk.turkiye.org, www.mkemalataturk.com, www.ataturkiye.com, www.ataturk.de, www.mustafakemal.net, www.ataturk.biz, www.ataturk.com, www.ataturk.us bunlara örnek olarak verilebilir.

Gerek Jenerik Birinci Derece Alan Adları gerekse de Ülke Kodu Birinci Derece Alan Adları tahsis edilirken, genel olarak, alan adı kaydı yapan kişiler,

- tam ve doğru bilgiler verdiğini,
- üçüncü kişilerin haklarını ihlal etmediğini,
- illegal bir amaç taşımadığını ve

■ alan adını illegal bir şekilde kullanmayacağını garanti etmektedirler.

Bir alan adı,

- Alan adını alan tarafın bu alan adı ile ilgili hiçbir hakkının olmaması ya da yasal bir ilgisinin bulunmaması ve
- Alan adının kötü niyetle kayıt ettirilmesi ve kullanılması durumunda geri alınabilmektedir.

Dolayısıyla, Ulu Önderimizin adını içeren bir alan adı alınsa dahi kötü niyetli kullanımı mümkün olmamakta, kötü niyetli kullanılması halinde de bu alan adı iptal ettirilebilmektedir.

6-Atatürk adının alınması ve marka olarak kullanılması 1934 yılında yasaklanmıştır. Ancak bu yasa yurt dışında geçerli değildir. Uluslararası düzenlemeler açısından, kamuya ait, kamu vicdanı ve değerlerinde yaşayan kişilerin adlarının, marka olarak tescil edilmesi ve kullanılmasının engellenmesi itiraz edilmedikçe mümkün değildir? Türk Patent Enstitüsü'nün OHİM'e itiraz etmesi konusunda gerekli talimatları vermeyi düşünüyor musunuz?

6. Söz konusu marka tescillerinin iptali için 4 üncü soruya verilen cevapta da belirtildiği üzere; Türk Patent Enstitüsü tarafından, Sanayi ve Ticaret Bakanlığının aracılığı ile Dışişleri Bakanlığı'na konu intikal ettirilmiş olup Dışişleri Bakanlığı tarafından OHİM nezdinde de gerekli girişimler başlatılmıştır.